

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย เรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัย ได้สรุปผลตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานของการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าน้อยร้อยละ 50
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
 - 1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ในกลุ่มโรงเรียนตาจ อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 9 โรงเรียน 10 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 192 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนชุมชนวัดชุมพร อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นดังนี้
 - 2.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เรียนรู้ เรื่อง ทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย 12 ชุด ใช้เวลาในการทำกิจกรรมชุดละ 1 ชั่วโมง
 - 2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี สาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วยแผน 12 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ทักษะศิลปะกับการวาดภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ 40 คะแนน

2.4 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะศิลปะกับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 10 ข้อ

3. วิธีดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ทดสอบความรู้ก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ทักษะศิลปะกับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง

3.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวอย่าง ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะศิลปะกับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 ชั่วโมง

3.3 ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ทักษะศิลปะกับการวาดภาพระบายสี (สาระทัศนศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง

3.4 ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะศิลปะกับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะศิลปะกับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละของคะแนนทดสอบระหว่างเรียน และคะแนนทดสอบหลังเรียน

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะศิลปะกับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test)

4.3 วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของผลการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เรื่อง ทศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สูตรการหาดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของกูดแมน เฟลทเซอร์ และชไนเดอร์

4.4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เรื่อง ทศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผลใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เรื่อง ทศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 82.02 / 84.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80 / 80
2. นักเรียนที่เรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ดัชนีประสิทธิผลของผลการเรียนของนักเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.6265
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 82.02 / 84.13 หมายความว่า นักเรียนทำกิจกรรมระหว่างเรียนคือแบบฝึกทักษะและแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

การเรียนรู้ได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 62.65 และทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากเรียนครบทั้ง 12 ชุดแล้วได้คะแนนคิดเป็น ร้อยละ 84.13 แสดงว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวเหมาะสมที่จะนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน และจากการที่ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้นั้น อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังนี้

1.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านกระบวนการสร้างอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด ในการสร้างชุดการสอน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องนำมาสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง แล้วกำหนดเนื้อหา ความคิดรวบยอด หรือสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล โดยทุกขั้นตอนได้ผ่านการตรวจและแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ กระบวนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ยังมีระบบนี้สอดคล้องกับ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2536 : 489) ที่กล่าวว่าการผลิตชุดการสอนนั้นจะต้องครอบคลุม การกำหนดเนื้อหา ประสบการณ์ การกำหนดหน่วย การสอน การกำหนดเรื่อง การกำหนดความคิดรวบยอด จุดประสงค์ กิจกรรมและแนว การประเมินผล ซึ่งชุดการสอนที่ผ่านกระบวนการผลิตนี้ จึงจะเป็นชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ

1.2 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านกระบวนการผลิตที่มีขั้นตอนในการหาประสิทธิภาพ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ หนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 3 คน กลุ่มเล็กจำนวน 9 คน และกลุ่มภาคสนาม จำนวน 20 คน โดยได้นำข้อมูลของแต่ละขั้นตอนมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากระบวนการในบางส่วนตามข้อมูลที่ได้ จากผลการหาประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อหนึ่ง ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 61.81 / 78.33 นำข้อมูลจากการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่งมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเล็ก ได้ค่า ประสิทธิภาพเท่ากับ 83.70 / 82.22 นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มเล็กมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์มากขึ้นแล้วนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาแล้วไปใช้ทดลองภาคสนาม ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 85.71 / 84.50 และจากนั้นได้นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 82.02 / 84.13 ซึ่งเป็นการยืนยันว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี ประสิทธิภาพ เพราะการที่นำข้อบกพร่องในกระบวนการหาประสิทธิภาพ ในแต่ละครั้งมาปรับปรุง แก้ไข ทำให้ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์

ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยขงศ์ พรหมวงศ์ (2536 : 490) ที่ว่า ชุดการสอนที่ผลิตขึ้นนี้จำเป็นต้องประเมินผล หรือหาประสิทธิภาพก่อนที่จะนำไปใช้จริง ทั้งนี้เพื่อความมั่นใจว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นนั้นมีคุณภาพ ทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80 / 80 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ เฉลิมชัย ถึงดี (2544 : 86) ที่วิจัยเกี่ยวกับการผลิตชุดการสอน เรื่องการเขียนภาพระบายสีวิชาศิลปะศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนที่ผลิตขึ้นมีค่าประสิทธิภาพ 82.31 / 81.97 เป็นไปตามเกณฑ์ 80 / 80 เช่นเดียวกับ สุจิตร์ ชัยวงษ์ (2546 : 91) ที่วิจัยการสร้างชุดการสอนวิชาศิลปะกับชีวิต เรื่องทฤษฎีสี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.57 / 81.33 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้และ เตือนจิต ศรีคารา (2548 : 62) ที่ทำการวิจัย เรื่อง การสร้างชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโนนค้อ ตำบลนาทัน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดการเรียนรู้สาระศิลปะ จำนวน 6 แผน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพทั้งด้านกระบวนการและประสิทธิภาพผลลัพธ์ สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.55 / 80.67 และนิภาภรณ์ ไชยศรี (2549 : 58 - 59) ที่ได้วิจัย การสร้างชุดการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี สาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน โรงเรียนสนามบิน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งผลการวิจัยพบว่าชุดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.46 / 82.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และได้ทำการทดลองยืนยันประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้อีกครั้งกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน อานันทวิทิตา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งอยู่ห่างไกลจากตัวเมืองออกมาและความพร้อมด้านต่าง ๆ ไม่ดีเท่ากับโรงเรียนสนามบิน เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ พบว่ามีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.50 / 81.66 ซึ่งไม่แตกต่างจากครั้งแรก เช่นเดียวกับ การวิจัยของ ณัฐกานต์ สงภักดี (2551 : 84) ที่ได้วิจัยการพัฒนาชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการสร้างสรรคภาพตามจินตนาการเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัย พบว่าชุดการสอนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.48 / 83.52 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องทัศนศิลป์การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ก่อนเรียนและหลังเรียน ผลปรากฏว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฉลิมชัย ถึงดี (2544 : 86); สุจิตร์ ชัยวงษ์ (2546 : 91); เตือนจิต ศรีดาราร (2548 : 62) และ อภิสิทธิ์ บุญเรือง (2546 : 80 - 81) จากผลการวิจัยที่พบน่าจะมีเหตุผลมาจาก

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ เกิดความร่วมมือทำงานเป็นทีม กิจกรรมการเรียนรู้เน้นการฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเอง จากประสบการณ์ตรงที่นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรม จึงทำให้นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน บรรยากาศในการเรียนรู้เป็นไปด้วยดี ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ที่ทิสนา แคมมณี (2543 : 17 - 20) ให้ความเห็นไว้ว่า หลักการเรียนรู้ที่ดีต้องมีลักษณะที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง นอกจากผู้เรียนจะต้องเรียนด้วยตนเองและฟังตนเองแล้ว ยังต้องฟังการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน บุคคลอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวรวมทั้งอาศัยทั้งทักษะกระบวนการต่าง ๆ จำนวนมากเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้ นอกจากนั้นการเรียนรู้จะเป็นไปอย่างต่อเนื่องได้ดี หากผู้เรียนอยู่ในสภาพที่มีความพร้อมในการรับรู้และเรียนรู้ มีประสาทการรับรู้ที่ตื่นตัวไม่เฉื่อยชา และในการปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนต้องเรียนรู้จากการทำใบกิจกรรม แบบฝึกทักษะ และแบบทดสอบย่อยในแต่ละชุดกิจกรรม ซึ่งนักเรียนจะสามารถทราบผลการทำกิจกรรมและแบบทดสอบย่อยทำให้ทราบข้อผิดพลาด และความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตนเอง นักเรียนสามารถแก้ไขข้อผิดพลาดได้ทันทีทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่ถูกต้อง เกิดความคิดรวบยอดและเกิดทักษะทางด้านการวาดภาพ จึงมีผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้

2.2 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยจัดเป็นสื่อที่ดีสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ สามารถให้ประสบการณ์ตรงกับผู้เรียน โดยผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงในทุกชุดกิจกรรม และกิจกรรมมีความหลากหลายแปลกใหม่ กระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจ กระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้ และสรุปกิจกรรมการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ พรธณี ช. เจริญจิต (2528 : 45) กล่าวว่า กระบวนการเรียนการสอนที่ไม่ใช้วิธีใดวิธีหนึ่งจำเจ ย่อมช่วยให้เด็กเกิดความสนใจในบทเรียนได้มาก และจะส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญคือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นในครั้งนี้ ในขั้นตอนการสร้างได้ผ่านการหาคุณภาพทั้งโดย

การตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และการทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผลจากการหาประสิทธิภาพพบว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 น่าจะเชื่อได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีคุณภาพตามเกณฑ์ ส่งผลให้กิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และทำให้ผลการเรียนสูงขึ้นได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ทักษะศิลปะกับการวาดภาพ ระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ดัชนีประสิทธิผลของผลการเรียนของนักเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะศิลปะกับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.6265 แสดงว่านักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.6265 หรือคิดเป็นร้อยละ 62.65 ทั้งนี้ เนื่องจากในชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นลำดับขั้นตอน และให้นักเรียน ทำกิจกรรมหรือเรียนรู้โดยอาศัยหลักสำคัญตามทฤษฎีการเรียนรู้ ได้แก่การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นประสบการณ์ตรง การใช้สิ่งเร้าและการตอบสนองเกิดขึ้นในเวลาเดียวกันจะสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน คือ ในการตอบคำถามจะมีเฉลยไว้ทุกกิจกรรม นักเรียนสามารถตรวจคำตอบด้วยตนเองได้ทันที การฝึกหัดให้นักเรียนได้ทำซ้ำ ๆ กัน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่แม่นยำ กฎแห่งผล คือ การที่ผู้เรียนทราบข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไข และเป็นการสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน และการจูงใจ คือการจัดแบบฝึกหัดเรียงลำดับจากเรื่องที่ย้ำไปสู่เรื่องที่ยาก มีภาพประกอบชัดเจน มีการให้กำลังใจ แนะนำอย่างใกล้ชิด ซึ่งสิ่งเหล่านี้น่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนมีการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น ตรงกับคำกล่าวของซัยยงค์ พรหมวงศ์ (2536 : 34) ที่ว่าสิ่งสำคัญที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้คือ ความพร้อมของผู้เรียน ผู้เรียนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง มีโอกาสฝึกฝนหรือทำซ้ำบ่อย ๆ ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงให้กำลังใจจากผู้สอน และผู้สอนใช้เทคนิควิธีการที่ดี และปัจจัยที่มีผลต่อการบรรลุจุดประสงค์ในการเรียนรู้ คือ การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การทราบผลย้อนกลับทันทีและการเสริมแรงเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่เป็นความภาคภูมิใจ จะทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ เฉลิมชัย ถึงดี (2544 : 86) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่องการเขียนภาพระบายสีวิชาศิลปะ มีความรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนคือ มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.67 คิดเป็นร้อยละ 67 และสุจิตร์ ชัยวงษ์ (2546 : 91) ได้วิจัย การสร้างชุดการสอนวิชาศิลปะกับชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ทฤษฎีสี พบว่าชุดการสอนมีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.67 นั่นคือนักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น และเดือนจิต ศรีคารา (2548 : 62) ที่วิจัยการสร้างชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่าชุดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพทั้งด้านกระบวนการและผลลัพธ์

สามารถ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะในข้อที่ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีรูปแบบ สีสัน สดใสสวยงาม น่าสนใจ มีสื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหา สื่อการเรียนการสอนมีความหลากหลาย ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ การวัดผลประเมินผลมีความเหมาะสม และมีเกณฑ์ชัดเจน นักเรียนสามารถรับทราบผลการประเมินได้ทันทีเพื่อปรับปรุงตนเองต่อไป และวิธีการเรียนการสอน เปลี่ยนไปจากเดิม บรรยากาศในห้องเรียน มีความเป็นประชาธิปไตย กระบวนการเรียนในชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้น จากง่ายไปหายาก เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ทั้งร่วมกันเป็นกลุ่มและรายบุคคล ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน สังเกตได้จากขณะเรียนทุกคนเรียนด้วยความตั้งใจ และเอาใจใส่ต่อการเรียน นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ได้รับประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เคารพในสิทธิ รู้จักแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น อภิปรายร่วมกันและการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ความเชื่อมั่นในตนเองและรู้จักการตัดสินใจที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ อังใน ทิศนา แจมณี (2557 : 69) ที่ว่า การเรียนการสอนนั้นจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนและจะต้องจัดเนื้อหาออกเป็นหน่วย ๆ และเริ่มจากสิ่งที่ย่างไปหายากเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพอใจในการเรียนแต่ละหน่วย การสร้างแรงจูงใจนับว่ามีความสำคัญมาก เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจ เพราะเมื่อได้รับสิ่งที่ต้องการหรือรางวัลเป็นการเสริมแรง มาสโลว์เชื่อว่า การเสริมแรง รางวัล หรือความสำเร็จจะส่งเสริมการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ หรือก่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น

กล่าวโดยสรุปผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และดำเนินกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อการเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นสิ่งที่ดี กล่าวคือ ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งยังก่อให้เกิดความสนุกสนาน มีความสามัคคี และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จึงเป็นการสมควรที่จะได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

1.2 ในการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนให้กับนักเรียนนั้น ครูจะต้องมีการเตรียมพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.2.1 ด้านตัวครู การนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ในกิจกรรมการเรียนนั้นครูจะต้องมีการศึกษาและทำความเข้าใจในสิ่งต่อไปนี้

1.2.1.1 ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ ทุกขั้นตอนให้เข้าใจเป็นอย่างดีแล้วจึงนำไปใช้จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อตัวนักเรียน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและไม่เสียเวลาในการจัดกิจกรรม ในการเรียน ควรมีการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับระยะเวลาในแต่ละคาบที่จัดกิจกรรมการเรียน

1.2.1.2 ศึกษาคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เข้าใจ ให้ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการใช้ตลอดจนแนวทางในการปฏิบัติของนักเรียนในการจัดการเรียน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจอย่างถูกต้อง

1.2.1.3 ศึกษาการวัดและประเมินผลให้เข้าใจ เพื่อให้สามารถประเมินและวัดผลได้ตามสภาพจริง

1.2.1.4 เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมเสร็จแล้วควรตรวจทันที เพื่อให้นักเรียนได้รู้ผลการทำกิจกรรม เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

1.2.1.5 ครูควรสร้างความมั่นใจในตนเองให้กับนักเรียนด้วยการ

สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน เช่น การพูดคุยสนทนา ซักถามปัญหานักเรียน การให้คำแนะนำ และการเสริมแรง

1.2.2 ด้านนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้อย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์มากที่สุดจะต้องมีการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนดังนี้

1.2.2.1 ชี้แจงหลักเกณฑ์และวิธีการในการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ว่ามีวิธีการอย่างไร ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการใช้ รวมถึงข้อตกลงต่าง ๆ ที่มีความจำเป็น เพื่อให้การเรียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ไม่ก่อให้เกิดความสับสนและเสียเวลา ซึ่งมีวิธีการดังกล่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้เรียนเอง

1.2.2.2 นักเรียนควรมีการเตรียมความพร้อมในการเรียนทั้งในด้านสื่อที่จะใช้ในการเรียน ได้แก่ กระดาษ ดินสอ ยางลบ สี เป็นต้น และมีความตั้งใจ ซื่อสัตย์ รับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้ การเรียนเป็นไปได้อย่างสมบูรณ์และเกิดประโยชน์สูงสุด

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การส่งเสริม และสนับสนุนครูสร้างนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้เพื่อก่อให้เกิดกำลังใจและความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอันจะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ที่เรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้กับการเรียนโดยวิธีอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ในระดับชั้นอื่น ๆ

2.3 ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนของวิชาที่มีปัญหา เพื่อที่จะสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้น